

Overzicht ingediende vragen Ringen bij de actualisering van de Onderzoekskaders 2021 per 1 augustus 2025

VRAAG

In het geldende Onderzoekskader, BKA2, wordt verwezen naar:

- Artikel 169, vierde lid, WPO: Als sprake is van evident ondoelmatige aanwending, kunnen daar financiële gevolgen aan worden verbonden, zoals wijziging van de bekostiging en het terugvorderen van het onverschuldigd betaalde deel van de bekostiging.
- Artikel 169, vijfde lid, WPO [jo. AMvB]: Bij of krachtens AMvB worden nadere regels gesteld over de wijze waarop wordt vastgesteld dat sprake is van evident ondoelmatige aanwending van de bekostiging.

Met het amendement (Tweede Kamer, vergaderjaar 2019–2020, 35 102, nr. 11) is geregeld dat een bekostigings sanctie alleen kan worden opgelegd aan het bestuur nadat bij AMvB een nadere invulling wordt gegeven aan het begrip 'evident ondoelmatige besteding'. Zonder deze algemene maatregel van bestuur is handhaving op 'evident ondoelmatige besteding' niet mogelijk. Tot de datum van inwerkingtreding van de AMvB richt de inspectie zich op haar stimulerende taak op dit gebied en zal alleen een Onvoldoende worden gegeven als een bestuur niet voldoet aan de op dit moment bij de basiskwaliteit opgenomen elementen.

Wanneer kunnen we de AMvB over doelmatigheid verwachten? Wordt die alsnog verwerkt in het Onderzoekskader?

Inspectie: Er ligt een concept-AMvB, de precieze planning voor het vervolg is op dit moment niet helder. De verwachting is dat deze AMvB niet in zal gaan per 1 augustus 2025. De tekst die in de huidige onderzoekskaders staat zal dan ook niet gewijzigd worden.

VRAAG

Op blz. 6 van het kader PO wordt een alinea toegevoegd 'Om meer scholen.'. Wat betekent dit concreet? Geen steekproefonderzoeken meer in het komende schooljaar?

Inspectie: de tekst gaat alleen over hoe we besturen tot het nieuwe Onderzoekskader in 2027 zullen onderzoeken; de steekproefonderzoeken bij scholen blijven gewoon bestaan. De bedoelde tekst bevat echter een storende fout en wordt alsnog gewijzigd naar

Gezien het belang van meer zicht op schoolniveau heeft de inspectie ruimte gecreëerd voor intensiever toezicht op scholen. Daarom was het in 2024 en is het ook in 2025 niet mogelijk de bestuursgerichte vierjaarscyclus volledig uit te voeren. De inspectie zet in op risico-onderzoek bij risicobesturen en wil daarnaast bestuursgesprekken voeren met circa een kwart van de besturen. Daarom gebruiken we bij de uitvoering van het toezicht voorlopig de term 'bestuursonderzoek' in plaats van 'vierjaarlijks onderzoek bij besturen en scholen'.

VRAAG

Op blz. 52 in paragraaf 6.5.2 staat: '*Voor bekostigde opleidingen op niveau 2,3 of 4 kan het bovendien voorkomen dat studiesucces niet beoordeeld kan worden. Hiervoor is maatwerk nodig en daar voorziet voornoemde regelgeving (vooralnog) niet in.*'.

Inmiddels hebben wel een regeling studiesucces MBO. In artikel 9 zijn maatwerksituaties uitgewerkt. Waarom heeft de Inspectie hier geen wijziging van gemaakt? Het verzoek is om te verwijzen naar deze regeling bij dit onderwerp.

Inspectie:

Wat hier speelt is dat de wet, de WEB, m.b.t. het eindoordeel 'Zeer zwak' per 1-8-22 is aangepast m.b.t. bekostigde beroepsopleidingen. Met andere woorden: het oordeel 'Zeer zwak' is voor die opleidingen in de WEB vastgelegd.

Een van de vereisten voor het oordeel 'Zeer zwak' is volgens art. 6.1.4b WEB dat het studiesucces onvoldoende is. Wanneer dat het geval is, is vervolgens voor bki niveau 2, 3, 4 uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit WEB en de Regeling studiesucces, dat staat ook in par. 6.5.2 van het OK MBO.

De Regeling studiesucces regelt vervolgens wel in art. 9 wanneer er geen beoordeling van studiesucces plaatsvindt (nl. in een maatwerksituatie) en wanneer sprake is van een maatwerksituatie, maar hoe 'studiesucces' in de zin van art. 6.1.4.b WEB echter in die gevallen moet worden beoordeeld of dat het oordeel 'Zeer zwak' in die gevallen op een andere manier kan worden gekregen, is niet verder uitgewerkt. Dat maakt dat je op dit moment strikt genomen ook niet het oordeel 'Zeer zwak' in de zin van art. 6.1.4b WEB kunt geven in een maatwerksituatie. Dit vraagt verdere uitwerking vanuit OCW.. In par. 6.5.2 van het OK MBO staat dan ook niet meer het oordeel 'Zeer zwak' als mogelijk eindoordeel bij niet te beoordelen resultaten.

VRAAG

In de nieuwe paragraaf 4.4 missen we de verwijzing naar wat die Overige wettelijke vereisten zijn. Het is wenselijk om bijvoorbeeld in een voetnoot te verwijzen naar de wet. Het is van belang, in het kader van rechtszekerheid en transparantie, en waar van toepassing, te verwijzen naar de bijbehorende regeling. Het is belangrijk dat scholen weten waar de Inspectie op gaat toeziet. Er zou een algemene verwijzing naar de WEB gemaakt kunnen worden.

Inspectie: de inspectie zegt toe de navolgende verwijzing te zullen opnemen.

Overige wettelijke vereisten

Niet alle (deugdelijkheids)eisen zoals die in de onderwijswet- en regelgeving staan vermeld, zijn opgenomen in het onderzoekskader. **Dit neemt niet weg dat de inspectie toeziet op de naleving van (alle) bij of krachtens de onderwijswetten gegeven voorschriften (artikel 3, eerste lid, onder a, sub 1 jo artikel 1, onder d, Wet op het Onderwijstoezicht).**

De deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden, vatten we samen onder de noemer 'overige wettelijke vereisten'. Als we een tekortkoming constateren in de naleving van een 'overig' wettelijk vereiste kunnen we daarop een herstelopdracht geven.

Daarnaast spreken we ook van 'overige wettelijke vereisten' als we in een kwaliteitsonderzoek of in een onderzoek bij een bestuur een onderdeel van een standaard hebben onderzocht en beoordeeld zonder de gehele standaard te onderzoeken en te beoordelen. Onze bevindingen over de onderzochte overige wettelijke vereisten tellen niet mee in de beslisregels over het eindoordeel, maar er kunnen uiteraard wel herstelopdrachten op gegeven worden.

Vraag: over paragraaf 4.4. met betrekking tot de herstelopdracht: '*Onze bevindingen over de onderzochte overige wettelijke vereisten tellen niet mee in de beslisregels over het eindoordeel¹, maar er kunnen wel herstelopdrachten op gegeven worden.*' Is dat nieuw en wat is er de bedoeling van?

Inspectie: de Overige wettelijke vereisten maken geen deel uit van de standaarden. Ze spelen geen rol in het eindoordeel, maar besturen en scholen moeten wel aan die

¹ Met uitzondering van de beslisregel voor het oordeel 'Goed' in MBO.

vereisten voldoen. Is er niet voldaan aan bepaalde Wettelijke vereisten dan volgt er een herstelopdracht. Als er geen gehoor wordt gegeven aan de herstelopdracht, kan de inspectie overgaan tot handhaving. De mogelijkheden die de inspectie heeft voor handhaving en escalatie staan op hoofdlijnen in het onderzoekskader beschreven.

VRAAG

Jullie combineren Overige wettelijke vereisten zowel binnen de standaard als buiten de standaard. Wat is daar de redenatie van?

Inspectie: het kan zo zijn dat we geen aanleiding hebben om een volledige standaard te onderzoeken, maar we wel een reden zien een aspect binnen de standaard te onderzoeken. In dat geval gebeurt dat onder de noemer Overige wettelijke vereisten. Ook in geval van herstelopdrachten bij Overige wettelijke vereisten verwijzen we naar de wet.

VRAAG

Jullie nemen het hoorrecht van leerlingen ten aanzien van hun Ontwikkelingsperspectief (OPP) op in het toezicht. Hoe kijkt de inspectie daarnaar en wat zijn de verwachtingen?

Inspectie: de verwachting is dat het ruimte geeft aan leerlingen om hun visie op hun OPP kenbaar te maken. Het is nieuw, dus scholen zullen hier in moeten groeien. Er moet in de schoolgids in algemene zin aandacht worden gegeven aan de werkwijze hoe de visie van de leerling in het OPP wordt meegenomen. Wij nemen steekproeven onder de OPP's om te zien of en hoe dat gedaan is.

VRAAG

Bij het vaststellen van het OPP wordt steeds de rol van het bestuur beschreven. Hoe kijkt de inspectie naar hoe dat proces eruit ziet? Zit dat in het bestuurstoezicht of het schooltoezicht?

Inspectie: Als we constateren dat er in de school iets misgaat dan wordt de herstelopdracht aan het bestuur gericht. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. In het kader houden we zoveel mogelijk de formuleringen uit de wet aan. De wet schrijft dat het bestuur (letterlijk: bevoegd gezag) het OPP vaststelt. In de praktijk is dit vaak de school. Daarom zit deze wettelijke verplichting in het kader op schoolniveau. Maar om aan te sluiten bij de wettekst en de eindverantwoordelijkheid van het bestuur, schrijven we 'het bestuur'.

VRAAG

Wat zit er achter het hernoemen van het 4JO naar Bestuursonderzoek?

Inspectie: Gezien het belang van meer zicht op schoolniveau heeft de inspectie ruimte gecreëerd voor intensiever toezicht op scholen. Daarom was het in 2024 en is het ook in 2025 niet mogelijk de bestuursgerichte vierjaarscyclus volledig uit te voeren. De inspectie zet in op risico-onderzoek bij risicobesturen en wil daarnaast bestuursgesprekken voeren met circa een kwart van de besturen. Daarom gebruiken we bij de uitvoering van het toezicht voorlopig de term 'bestuursonderzoek' in plaats van 'vierjaarlijks onderzoek bij besturen en scholen'.

VRAAG

Standaard OPO.Basisvaardigheden gaat meetellen en krijgt een oordeel. Deze wijziging gezien burgerschap is erg vergaand en snel ingevoerd. De kerndoelen voor burgerschap zijn nog in ontwikkeling en je merkt dat scholen deze nodig hebben om het onderwijs goed vorm te geven. Er zijn heel veel herstelopdrachten voor burgerschap gegeven en

dat betekent iets voor het beeld van de onderwijskwaliteit zoals jullie dat ook volgend jaar zullen gaan schetsen. Draagt dat bij aan het maatschappelijk beeld van onderwijs en laat je scholen niet te veel in de kou staan rondom het instrumentarium waarmee ze moeten werken?

De kerndoelen worden herzien, er wordt een pleidooi gemaakt om zo snel mogelijk met deze nieuwe kerndoelen aan de slag te gaan voor taal en rekenen. We voorzien veel vragen voor OPO vanwege het gewicht dat het mee gaat tellen.

Inspectie: op dit punt wordt verwezen naar het verslag van het Ringenoverleg van woensdag 21 mei 2025.

VRAAG

We zien het ongemak omtrent burgerschap. Hoe gaat de beoordeling van de standaard plaatsvinden?

Inspectie: op dit punt wordt verwezen naar het verslag van het Ringenoverleg van woensdag 21 mei 2025.

Vraag: gezien geactualiseerde kerndoelen op burgerschap, helpt het niet als de inspectie je laat verantwoorden op de oude kerndoelen. Hoe gaan jullie hiermee om? Graag een reflectie hierop.

Inspectie: op dit punt wordt verwezen naar het verslag van het Ringenoverleg van woensdag 21 mei 2025.

VRAAG

Geen vraag meer, maar een omissie. In de Onderwijsresultaten regeling van het VO wordt genoemd: '...als één van de indicatoren het gemiddelde eindexamenresultaat...'. Maar de indicator is 'het gemiddelde centraal examenresultaat'. Dit lijkt ons iets om tekstueel te wijzigen.

Inspectie: In de wet staat inderdaad gemiddeld eindexamenresultaat wat strikt genomen duidt op zowel SE als CE. Maar in artikel 2.52 Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt dit gespecificeerd naar "het gemiddelde cijfer van het centraal examen".

"Het gemiddelde cijfer van het centraal examen" is dus de meest precieze uitdrukking.

Maar, in het OK wordt artikel 2.94 WVO 2020 geciteerd en niet het Uitvoeringsbesluit of de Regeling leerresultaten. Als we die zouden citeren, dan moet het inderdaad preciezer.

Maar we citeren artikel 2.94, waarin het gaat over het gemiddeld eindexamenresultaat en het doorstroomrendement. Ook het doorstroomrendement is in artikel 2.52

Uitvoeringsbesluit nader gespecificeerd, uitgesplitst in zelfs drie onderdelen. Die specificeren we in het OK ook niet.

De tekst wordt dan ook niet aangepast.

VRAAG

In par. 7.5.2 ('escaleren') worden handhavingsinterventies genoemd, inclusief opschorting en inhouding bekostiging. Klopt het dat de IvO meer bevoegdheden krijgt en nu ook zelf bekostigingssancties mag opleggen? Met andere woorden, zijn de bevoegdheden (of mandaat) van de IvO uitgebreid?

Opschorting is volgens de wet mogelijk, volgens de Beleidsregel niet. In welke gevallen kan voor opschorting worden gekozen en in welke gevallen voor inhouding bekostiging?

Welke zijn de doorslaggevende argumenten en criteria?

Inspectie: Nee, dat mandaat hadden we al (zie artikel 3, lid 2 WOT). In de Beleidsregel financiële sancties is uitgewerkt wat de financiële sancties kunnen zijn en hoe ze worden opgelegd. Voor het funderend onderwijs is inhouding het uitgangspunt, conform de Beleidsregel. In de Nota van toelichting bij de beleidsregel is aangegeven wat daarvoor de reden is. De minister – en in mandaat de inspectie – kan opschorten in plaats van inhouden als inhouding leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard (artikel 8 – Hardheidsclausule van de Beleidsregel).

VRAAG

De standaard OP0 wordt in het komende schooljaar een reguliere standaard (geen kernstandaard) en maakt dus deel uit van het stelsel van beoordeling en waardering. Tegelijk wordt burgerschap bij diverse andere standaarden genoemd (OP2, OP3, VS1, OP3), dat het de vraag is of het daarmee toch geen kernstandaard wordt. Daarmee wordt de vraag wat de status is van de laatste bijlage in de Onderzoekskaders. Er is al vaker opgemerkt dat deze bijlage een invulling aan burgerschap geeft, die niet op de wet gebaseerd is. De passages in de MvT vormen geen geldige grondslag. De IvhO mag de normen in deze bijlage dan ook niet gebruiken.

Vraag: Voor burgerschap in het MBO geldt dat de opleiding het onderwijsprogramma zo inricht, dat de student aan de door de opleiding gestelde eisen kan voldoen. Aan welk wetsartikel in de WEB toetst de IvO of aan burgerschap als een van de basisvaardigheden is voldaan?

Inspectie: op dit punt wordt verwezen naar het verslag van het Ringenoverleg van woensdag 21 mei 2025.

VRAAG

Hoe gaat het toezicht op de Ouder-en-Jeugd Steunpunten eruit zien?

Inspectie: het toezicht op de OJS is beschreven in de inspectie nieuwsbrief van december 2024: <https://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/nieuws/2024/12/06/het-ouder--en-jeugdsteunpunt-een-nieuwe-wettelijke-taak-voor-samenwerkingsverbanden-passend-onderwijs>